

Muhammed DEMİREL

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı

Araştırma Görevlisi

Amirin Emri

Amirin Emrini Yerine Getirmenin Ceza Sorumluluğuna Etkisi

İSTANBUL ARŞİVİ

İÇİNDEKİLER

“İSTANBUL CEZA HUKUKU VE KRİMİNOLOJİ ARŞİVİ”	VII
DANIŞMANIN ÖNSÖZÜ.....	IX
YAZARIN ÖNSÖZÜ	XI
İÇİNDEKİLER	XV
KISALTMALAR.....	XIX
GİRİŞ	1

Birinci Bölüm

Kavram, Tarihçe ve Amrin Emrini Yerine Getirme ile İlgili Kurumlar

I. Genel Olarak.....	9
A. Amrin Emrini Yerine Getirme Kavramı	9
B. Mevzuatımızda Düzenleniş Şekli.....	21
II. Tarihçe	25
A. Roma Hukuku.....	25
B. Türk ve İslam Hukuku	27
C. Osmanlı Hukuku.....	30
III. Amrin Emrini Yerine Getirme ile İlgili Kurumlar	30

A. Kanun Hükmünü Yerine Getirme.....	33
B. Meşru Savunma	37
C. Zorunluluk Hali.....	41
D. Cebir ve Tehdit.....	45

İkinci Bölüm
Emrin Yerine Getirilmesinin Sorumluluğu
Etkisinin Hukuki Niteliği

I. Genel Olarak.....	51
II. Hukuka Uygun Emrin Hukuki Niteliği.....	52
III. Hukuka Aykırı Emrin Hukuki Niteliği.....	61
A. Konusu Suç Olmayan Hukuka Aykırı Emir	62
B. Konusu Suç Olan Emir	88

Üçüncü Bölüm
Emrin Yerine Getirilmesinin Şartları ile
Sorumluluk Rejimi

I. Emrin İfasının Şartları.....	109
A. Emrin Varlığı.....	109
B. Emrin Meşru Olması.....	121
1. Emrin Resmi ve Yetkili Bir Makamdan Verilmesi	122
a. Resmi Makam	123
(1) Memur.....	125
(2) Amir.....	128
(3) Hiyerarşi	131
b. Emri Verenin Yetkili Olması.....	137
2. Emrin Yerine Getirilmesinin Zorunlu Olması	143
3. Emrin Şekil ve İçerik Bakımından Kanunlara Uygun Olması	145

a.	Genel Kural	145
	(1) Şekil Bakımından	146
	(2) İçerik Bakımından.....	150
b.	Hukuka Uygunluğu Denetleme Yetkisinin İstisnaları..	152
	(1) Asker Kişiler Bakımından	154
	(2) Kolluk Görevlileri Bakımından	166
II.	Emrin Yerine Getirilmesinde Sorumluluk Rejimi	171
A.	Hukuka Uygun Emirlerde Sorumluluk Rejimi.....	171
B.	Hukuka Aykırı Emirlerde Sorumluluk Rejimi	171
C.	Emrin Yerine Getirilmesinde Hata.....	178
D.	Emrin Yerine Getirilmesinde Sınırın Aşılması.....	186

Dördüncü Bölüm
Karşılaştırmalı Hukuk Mevzuatında ve
Milletlerarası Ceza Hukukunda Amirin Emrinin
Yerine Getirme

I.	Genel Olarak.....	193
II.	Karşılaştırmalı Hukuk Mevzuatında Amirin Emri	197
A.	İngiltere.....	197
B.	Almanya.....	204
C.	Amerika Birleşik Devletleri.....	207
D.	Avustralya.....	213
E.	Yeni Zelanda	215
F.	Malezya ve Singapur	216
G.	Kanada	217
H.	Güney Afrika	218
III.	Milletlerarası Ceza Hukukunda Amirin Emri	220
A.	Genel Olarak.....	220
B.	Roma Statüsünden Önce Amirin Emri.....	223
1.	Teorik Yaklaşımlar	223

a.	Amirin Sorumluluğu Yaklaşımı.....	223
b.	Tam Sorumluluk Yaklaşımı	228
c.	Koşullu Sorumluluk Yaklaşımı	230
d.	Değerlendirme	235
2.	Mahkeme Statüleri ve Düzenlemeler.....	236
3.	Roma Statüsü Hazırlık Çalışmaları	243
C.	Roma Statüsünde Amirin Emri	244
D.	Roma Statüsünden Sonraki Milletlerarası Düzenlemeler	248
	SONUÇ	251
	KAYNAKÇA	257